CRNA GORA
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA
DRI broj: 40116/19-042-1695/26
Podgorica, 25. decembar 2019. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA CRNOGORSKE ZA 2018. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, decembar 2019

SADRŽAJ

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 2
1. OPŠTI PODACI 6
2. Osnovni podaci o partiji 6
3. Finansiranje partije 7
3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava 7
3.2. Finansiranje iz privatnih izvora 7
4. Vrsta revizije 7
5. Predmet revizije 7
6. Cilj revizije 7
6.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti 8
7. Metode revizije 8
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 10
8. Aktivnosti organa upravljanja političkog subjekta 10
9. Finansijski plan za 2018. godinu 10
10. Računovodstvene evidencije 11
10.1. Godišnji finansijski izvještaj 11
10.1.1. Konsolidovani bilans stanja 11
10.1.2. Evidentiranje i popis imovine 12
10.1.3. Potraživanja 12
10.1.4. Depoziti na žiro računima 12
10.1.5. Blagajničko poslovanje 12
10.1.6. Kapital 13
10.1.7. Obaveze 13
10.2. Konsolidovani bilans uspjeha 14
10.2.1. Prihodi 14
10.3. Rashodi 15
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE 20

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj br.40116/19-042-1695/2 od 12.09.2019. godine izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Crnogorske za 2018. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Predsjednik Partije je odgovoran za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Crnogorske (Crnogorske) za 2018. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije br. 005-2019-1 od 19.12.2019. godine na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-322/18 od 08.10.2018. godine), nadležni Kolegijum u sastavu senator DRI Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i senator DRI Radule Žurić član Kolegijuma, na sjednici održanoj 25.12.2019. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Crnogorske za 2018. godinu

Finansijskom revizijom je utvrđeno da je Godišnji finansijski izvještaj Crnogorske za 2018. godinu sastavljen u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja osim navedeno u Izvještaju pod tačkom 10.1.5- Blagajničko poslovanje, tačkom 10.2.1- Prihodi i tačkom 10.3 – Rashodi, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio u svim materijalnim aspektima sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (član 6), Zakona o računovodstvu (član 19), Zakona o zapošljavanju (član 26) i Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje.**

Pregled utvrđenih nepravilnosti i datih preporuka:

1. Revizijom je utvrđeno da evidentirani troškovi u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.750,000€ nijesu adekvatno dokumentovani. Neadekvatno dokumentovani troškovi se odnose na: troškove taxi usluga u iznosu od 1.300,00€ i troškove zakupa poslovnih prostora u iznosu od 1.450,00€.

   - **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

2. Revizijom je utvrđeno da su nenovčani prilozi u iznosu od 1.450,00€ evidentirani po osnovu ustupanja poslovnih prostora na korišćenje za potrebe opštinskih odbora u Bijelom Polju i Podgorici bez obaveze plaćanja naknade za zakup. Vrijednost nenovčanih priloga je utvrđena shodno izjavi vlasnika poslovnih prostora. Shodno navedenom se konstatuje da subjekt revizije obračun nenovčanih priloga nije vršio na način kako je to utvrđeno Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Pravilima o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima.

- **Subjekt revizije je dužan da nenovčane priloge obračunava na način kako je to utvrđeno članom 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Pravilima o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima.**

3. U postupku revizije je utvrđeno da Partija prilikom zapošljavanja jednog lica na određeno vrijeme, nije vršila oglašavanje slobodnog radnog mjesta kako je to utvrđeno odredbama člana 26 stav 1 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.

   - **Subjekt revizije prilikom zapošljavanja je dužan da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to utvrđeno odredbama člana 25 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.**

4. Partija je shodno odredbama člana 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2018. godinu**.** Uvidom u Finansijski plan utvrđeno je da istim nije definisan iznos planiranih prihoda i rashoda, već su samo precizirani izvori prihoda a troškovi su opisno prezentirani.

   - **Subjekt revizije Finansijskim planom treba da precizno definiše iznose planiranih prihoda i rashoda po vrsti i strukturi.**

5. Partija je donijela Program rada za 2018. godinu shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i u istom prezentirala aktivnosti utvrđene Statutom a ne aktivnosti koje Partija planira realizovati u 2018. godini.

   - **Subjekt revizije shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja treba da godišnjim Programom rada definiše aktivnosti koje planira realizovati u godini za koju donosi isti.**

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/14,76/15, 83/16 i 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, DRI br. 06-369/18 od 12.12.2018. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije br.40116/19-042-1695/2 od 12.09.2019. godine

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Crnogorske za 2018. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o Partiji

Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave, broj 05-UPI-006/14-2817 od 11. 07. 2014. godine upisana je u Registar političkih partija „Crnogorska demokratska unija", skraćenog naziva „CDU".

Nakon Kongresa Partije održanog dana 28.01.2017. godine, došlo je do promjena u nazivu, sjedištu i licu ovlašćenom za zastupanje Partije. Rješenjem Ministarstva javne uprave br.01-005/17-UPI-124/3 od 20.02.2017. godine u Registar političkih partija upisana je politička partija pod nazivom "Crnogorska", sa sjedištem na Cetinju, Bulevar Crnogorskih junaka br.8. a kao lice ovlašćeno za zastupanje Partije upisan je Dragan Ivančević - Predsjednik Partije.

Dana 27.01.2018. godine Kongres Partije donio je odluku o izboru novog predsjednika Partije-Vladimira Pavićevića. U toku 2018. godine, u Registar političkih partija, izvršene su izmjene u dijelu sjedišta Partije i lica ovlašćenog za zastupanje Partije pa je Rješenjem Ministarstva javne uprave, br 02-005/18-UPI-120/2 od 06.02.2018. godine, u Registar političkih partija upisan Vladimir Pavićević, kao lice ovlašćeno za zastupanje Partije dok je Rješenjem Ministarstva, br 02-005/18-UPI-694/2 od 11.07.2018. godine, u Registru upisano novo sjedište Partije- Podgorica, Karađorđeva, br.6.

Organi Partije su: Kongres, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Politički savjet, Programski savjet, Statutarni odbor i Nadzorni odbor.

Kongres je najviši organ Partije, odlučuje o: Statutu, programu, politici i aktima Partije, Izvještaju o radu svih organa i tijela Partije čije članove ili predsjednike bira i drugim poslovima utvrđenim Statutom Partije.

Nadzorni odbor nadzire zakonitost rada Partije i kontroliše prihode, upotrebu finansijskih sredstava i upravljanje imovinom Partije.

3. Finansiranje partije

Partija može sticati prihode od članarine, dobrovoljnih priloga (donacija), izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala, organizovanja stranačkih manifestacija, imovine u svojem vlasništvu, te iz drugih dopuštenih izvora. Predsjedništvo Crnogorske, na prijedlog Poslovnog direktora, periodično i po potrebi (po pravilu jednom godišnje), donosi odluku o visini članarine i bližim kriterijumima prema kojima se određene kategorije članova mogu osloboditi plaćanja članarine u cjelosti ili djelimično, a u skladu sa Pravilnikom o članarini.

3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partija je u 2018. godini ostvarila prihode iz budžeta jedinica lokalne samouprave u iznosu od 33.935,00€.

3.2. Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2018. godini ostvarila prihode i iz privatnih izvora u ukupnom iznosu od 3.529,00€ (od priloga u iznosu od 3.050,00€ i po osnovu članarina u iznosu od 479,00€).

4. Vrsta revizije

Predmetna revizija ima karakter finansijske revizije i revizije pravilnosti.

5. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Crnogorske za 2018. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom.

6. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja o tome da li su:

1. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja;
2. finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa

relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

6.1. Kriterijumi za reviziju pravilnosti

- Zakon o političkim partijama ("Sl. list Crne Gore", br. 073/10, 040/11, 059/11);
- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2018. godinu („Sl.list Crne Gore", br.90/17, 17/18 i 55/18);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14, 04/18);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje (“Sl. list CG”, br. 13/ 07...62/13, 08/15, 22/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14 i 83/16);
- Zakon o sprječavanju nelegalnog poslovanja ("Službeni list Crne Gore", br. 029/13, 016/16);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;.
- Finansijski plan Partije za 2018. godinu;
- Program rada Partije za 2018. godinu.

7. Metode revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupaka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole.

Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu, odnosno procjena do kojeg nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od **878,44€** (2,00 % od ostvarenih rashoda Partije koji iznose 43.922,00€).

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza, državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom i drugom dokumentacijom, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona, te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Planirani segmenti su revidirani u cjelosti. Predmetnom revizijom je izvršena i provjera realizacije preporuka DRI koje su date u Izvještaju o reviziji Godišnjeg finansijskog izvještaja Partije za 2017. godinu.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

Shodno odredbama čl.38 stav 1 i 2 Zakona, subjekt revizije je odredio lice odgovorno za finansijsko poslovanje Partije, što je i definisano članom 15 Statuta.

Takođe Partija je i Odlukom o unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja za 2018. godinu, br. 010/2017-2 od 31.12.2017. godine, odredila lice odgovorno za finansijsko poslovanje Partije- sekretara Predsjedništva koji upravlja administrativnom službom.

Shodno Statutu Partije i Odluci o unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja za 2018. godinu, Nadzorni odbor Partije vrši kontrolu finansijskog poslovanja Partije, nadzire zakonitost rada Partije i kontroliše prihode, upotrebu finansijskih sredstava i upravljanje imovinom Partije.

Partija je Pravilnikom uredila način upravljanja dokumentacijom u Partiji. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju Partije utvrđeno je da ugovori, odluke i drugi akti Partije sadrže broj djelovodnog protokola i datum zavođenja, ali ulazne fakture nijesu zavedene u djelovodni protokol.

8. Aktivnosti organa upravljanja političkog subjekta

Organi Partije shodno svojim nadležnostima donijeli su sljedeća akta: Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o upravljanju dokumentacijom, Finansijski plan i Program rada za 2018. godinu, Odluku o unutrašnjoj kontroli finansijskog poslovanja za 2018. godinu, Odluku o visini članarine, Odluku o visini blagajničkog maksimuma, Odluku o sprovođenju popisa imovine i obaveza, Rješenje o imenovanju Komisije za popis, Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu.

9. Finansijski plan za 2018. godinu

Partija je shodno odredbama člana 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2018. godinu**.** Uvidom u Finansijski plan utvrđeno je da istim nije definisan iznos planiranih prihoda i rashoda, već su samo precizirani izvori prihoda a troškovi su opisno prezentirani.

- **Subjekt revizije Finansijskim planom treba da precizno definiše iznose planiranih prihoda i rashoda po vrsti i strukturi**

Program rada za 2018. godinu

Partija je donijela Program rada za 2018. godinu shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i u istom prezentirala aktivnosti utvrđene Statutom a ne aktivnosti koje Partija planira realizovati u 2018. godini.

- **Subjekt revizije shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja treba da godišnjim Programom rada definiše aktivnosti koje planira realizovati u godini za koju donosi isti.**

.

10. Računovodstvene evidencije

Partija je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi, u skladu sa propisom Ministarstva finansija. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Revizijom je utvrđeno da Partija poslovne knjige vodi prema odredbama Zakona o računovodstvu i Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

Partija vodi sljedeće poslovne knjige: Glavnu knjigu i pomoćne evidencije (evidenciju blagajničkog poslovanja i obaveza).

Takođe, Partija je shodno Izjavi odgovornog lica, računovodstvene evidencije prihoda obezbjeđivala na gotovinskoj osnovi, a rashoda na obračunskoj osnovi. Knjigovodstvene poslove za potrebe Partije u 2018. godini, obavljala je ovlašćena Agencija za računovodstvene poslove.

10.1. Godišnji finansijski izvještaj

Saglasno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, politički subjekat je dužan da završni račun i Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, Državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji najkasnije do 31.marta tekuće za prethodnu godinu.

Saglasno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije, Partija je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj dostavila Državnoj revizorskoj instituciji u Zakonom predviđenom roku i na propisanim obrascima:

- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Iskaz o tokovima gotovine- na obrascu ITG (PP);
- Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala) – na obrascu IPK (PP);
- Statistički Aneks.

10.1.1. Konsolidovani bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Konsolidovanom bilansu stanja iskazana je vrijednost imovine (Aktiva) i vrijednost izvora finansiranja sredstava (Pasiva) u iznosu od po 2.030,00€.
U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina u iznosu od 493,00€ i obrtna imovina u iznosu od 1.537,00€, a u Pasivi je iskazan kapital u iznosu 685,00€ i kratkoročne obaveze u iznosu od 1.345,00€.

10.1.2. Evidentiranje i popis imovine

Partija evidenciju stalne imovine obezbjeđuje u okviru Glavne knjige sintetički, a analitičke podatke o osnovnim sredstava obezbjeđuje u popisnim listama.

Rješenjem Predsjednika Partije, br. 094/2018-1 od 30.12.2018. godine, imenovana je Komisija za popis imovine (stalne i obrtne) i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2018. godine. Komisija je izvršila popis imovine i sačinila Izvještaj o popisu, U prilogu Izvještaja o popisu prezentirana je popisna lista osnovnih sredstava, koja sadrži podatke o vrsti osnovnog sredstva, količini, nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti osnovnih sredstava kao i popisna lista potraživanja, obaveza i novčanih sredstava na žiro računima i u blagajni.

Uvidom u poslovne knjige i popisnu listu Partije utvrđeno je da stalna imovina (osnovna sredstva) po nabavnoj vrijednosti iznose 1.589,60€, otpisanoj 1.096,42€ i sadašnjoj vrijednosti 493,18€. Imovinu Partije čini kancelarijski namještaj i kompjuterska oprema.

10.1.3. Potraživanja

Uvidom u poslovne knjige Partije utvrđeno je da ista nije imala nenaplaćenih potraživanja od lokalne samouprave na dan 31.12.2018. godine što je potvrđeno i dopisom Sekretarijata za finansije opštine Budva. Takođe, nijesu iskazana ni potraživanja po drugom osnovu.

10.1.4. Depoziti na žiro računima

Partija je u 2018. godini imala otvoren žiro račun za obavljanje redovne djelatnosti, i posebne žiro račune otvorene za potrebe izbornih kampanja. Depoziti na računu za redovno poslovanje na dan 01.01.2018. godine iznosili su 7.584,69€, a na dan 31.12.2018. godine 1.486,22€

Stanje depozita na računima evidentirano u Glavnoj knjizi na pomenuti datum odgovara stanju koje je iskazano u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovnih banaka.

Partija je u 2018. godini shodno članu 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja otvorila posebne žiro račune za finansiranje izbornih kampanja (lokalni izbori u Bijelom Polju)

Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da na izborni račun iz budžeta opštine Bijelo Polje uplaćen iznos od 600,00€ po osnovu 20% pripadajućih sredstava Izborni račun je zatvoren u roku koji je propisan članom 18a Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

10.1.5. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da je Partija u 2018. godini blagajničko poslovanje obavljala u okviru: glavne blagajne i blagajni opštinskih odbora Evidentiranje blagajničkih transakcija vršeno je u dnevnicima blagajne.

Shodno prezentiranim podacima u blagajničkoj dokumentaciji gotovina u blagajnama na dan 01.01.2018. godine iznosila je 166,33€, a na dan 31.12.2018. godine 50,78€ što je potvrđeno i Izvještajem popisne Komisije.

Za potrebe Glavne blagajne podignuta je gotovina sa žiro računa u iznosu od 1.600,00€.

Revizijom je utvrđeno da su u Glavnu blagajnu, osim sredstava podignutih sa žiro računa uplaćena i sredstva od članarina u iznosu od 188,00€.

Uplatu članarine je izvršilo 12 lica u iznosima od 5,00€ do 60,00€ na godišnjem nivou.

Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da nalozi uplate sadrže personalne podatke uplatioca, isti su potpisani od strane lica koje je preuzelo gotovinu, ali ne sadrže potpise lica koja su predala gotovinu.

Takođe je utvrđeno da je u blagajnu opštinskog odbora Budva izvršen prenos sredstava iz izborne blagajne koja je formirana u prethodnoj godini u iznosu od 27,13€

Iz Glavne blagajne izvršene su isplate u iznosu od 1.715,55€ i to po osnovu taxi usluga iznos od 1.301,20€, troškova reprezentacije iznos od 313,45€, troškova zakupa iznos od 100,00€. Osim navedenih troškova iz blagajne je izvršen prenos sredstava na žiro račun u iznosu od 188,00€ (sredstva od uplaćenih članarina).

Revizijom je utvrđeno da su troškovi taxi usluga u iznosu od 1.301,20€ pravdani paragon blokovima ali nijesu prezentirani dokazi da su usluge taxi prevoza korištene u svrhu službenog putovanja (nije prezentiran putni nalog ili odluka o upućivanju lica radi obavljanja partijskih aktivnosti ili nekog drugog posla). Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je preuzimanje gotovine potvrđeno potpisom lica koje obavlja blagajničke poslove. Na osnovu navedenog se konstatuje da troškovi taxi usluga nijesu adekvatno dokumentovani.

- **Subjekt revizije je dužan da isplatu svih troškova vrši na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije shodno članu 19 Zakonona o računovodstvu.**

10.1.6. Kapital

Partija je u poslovnim knjigama iskazala kapital sa stanjem na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 685,00€ i isti čini osnovni kapital u iznosu od 1.539,60€ i neraspoređena dobit u iznosu od 9.178,68€, umanjena za iznos gubitka iz tekuće i ranijih godina u iznosu od 10.033,00€

10.1.7. Obaveze

Partija je u poslovnim knjigama iskazala obaveze sa stanjem na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 1.404,98€, a iste se odnose na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 1.359,98€ i obaveze prema fizičkom licu u iznosu od 45,00€.

Obaveze prema dobavljačima odnose se na obaveze iz prethodnog perioda, po osnovu usluga medijskog predstavljanja u iznosu od 975,60€, usluga fiksne

telefonije i internet usluga u iznosu od 171,14€, troškova električne energije u iznosu od 119,10€ i troškova vode u iznosu od 35,71€.

10.2. Konsolidovani bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha i Glavnoj knjizi ukupno ostvareni prihodi Partije u 2018. godini iskazani su u iznosu od 37.464,00€, rashodi u iznosu od 43.922,00€ i finansijski rezultat (gubitak - manjak prihoda nad rashodima) u iznosu od 6.458,00€.

10.2.1. Prihodi

Partija je u poslovnim knjigama iskazala ukupne prihode u 2018. godini u iznosu od 37.463,67€ a isti se odnose na: prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 34.534,44€, prihode od priloga u iznosu od 2.450,00€, prihode od članarina u iznosu od 479,23€.

Uporedni pregled ostvarenih prihoda u 2017. i 2018. godini po strukturi

R/B	Vrsta prihoda	Iznos u 2017. godini	%učešća	Iznos u 2018. godini	%učešća	Povećanje/Smanjenje u odnosu na prethodnu godinu
1	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	29.064,66	71,22%	34.534,44	92,18%	5.469,78
2	Prihodi od priloga/donacija	11.583,00	28,38%	2.450,00	6,54%	-9.133,00
3	Prihodi od članarina	150,00	0,37%	479,00	1,28%	329,00
4	Ostali prihodi	10,15	0,02%	0,23	0,00%	-9,92
	UKUPNO	**40.807,81**	**100,00%**	**37.463,67**	**100,00%**	**-3.344,14**

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da su prihodi Partije u 2018. godini manji za 3.344,14€ u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi iz bužeta lokalnih samouprava učestvuju sa 92,18% u ukupnim prihodima dok prihodi iz privatnih izvora učestvuju sa 7,72%.

Revizijom je utvrđeno da se od ukupno ostvarenih prihoda na prihode za redovno poslovanje Partije odnosi iznos od 36.863,67€, dok se na prihode za finansiranje izborne kampanje odnosi iznos od 600,00€.

Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava

Partija je u poslovnim knjigama iskazala prihode iz budžeta jedinica lokalnih samouprava u iznosu od 34.534,44€ i isti se odnose na prihode za finansiranje redovnog poslovanja Partije u iznosu od 33.934,44€ i na prihode za finansiranje izborne kampanje u iznosu od 600,00€.

Prihodi za finansiranje redovnih aktivnosti Partije odnose se na uplate iz budžeta opštine Budva po osnovu osvojenog odborničkog mandata.

Prihodi u iznosu od 600,00€ iskazani su po osnovu uplate 20% pripadajućih sredstava iz budžeta opštine Bijelo Polje, na izborni račun za finansiranje izborne kampanje u Bijelom Polju.

Partija nije osvojila mandate na lokalnim izborima u Bijelom Polju, pa shodno navedenom nije ostvarila prihode po osnovu izbornog rezultata (80%).

Prihodi od priloga

Partija je u poslovnim knjigama iskazala prihode od priloga u iznosu od 2.450,00€ koji se odnosi na redovno poslovanje Partije.

Revizijom je utvrđeno da se navedeni prihodi odnose na prihode od uplata priloga pravnog lica u iznosu od 1.000,00€ i nenovčane priloge od fizičkih lica u iznosu od 1.450,00€.

Revizijom je utvrđeno da su nenovčani prilozi u iznosu od 1.450,00€ evidentirani po osnovu ustupanja poslovnih prostora na korišćenje za potrebe opštinskih odbora u Bijelom Polju i Podgorici bez obavze plaćanja naknade za zakup. Vrijednost nenovčanih priloga je utvrđena shodno izjavi vlasnika poslovnih prostora. Partija je u poslovnim knjigama evidentirala nenovčani prilog u iznosu od 250,00€ po osnovu Ugovora o korišćenju poslovnih prostora bez naknade u Bijelom Polju, a iznos od 1.200,00€ po osnovu Ugovora o korišćenju poslovnih prostorija bez naknade u Podgorici. U navedenim ugovorima nije prezentirana vrijednost zakupnine.

Subjekt revizije obračun nenovčanih priloga nije vršio na način kako je to utvrđeno Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Pravilima o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima.

- **Subjekt revizije je dužan da nenovčane priloge obračunava na način kako je to utvrđeno članom 6 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Pravilima o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima.**

Prihodi od članarina

Predsjedništvo Partije je donijelo Odluku o članarini kojom je utvrđen iznos članarine za 2018. godinu.

Prihodi od članarina iskazani su u iznosu od 479,00€ od kojih je iznos od 291,00€ uplaćen preko žiro računa dok je iznos od 188,00€ uplaćen gotovinski preko blagajne opštinskog odbora Podgorica.

10.3. Rashodi

Partija je u poslovnim knjigama iskazala troškove u ukupnom iznosu od 43.921,74€ i isti se odnose se na: troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 227,81€, troškove goriva, električne energije i vode u iznosu od 2.799,73€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 23.171,63€, troškove naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima u iznosu od 526,98€, troškove komunikacionih usluga u iznosu od 2.007,62€, troškove zakupa u iznosu od 3.613,84€, troškove amortizacije u iznosu od 304,29€, troškove neproizvodnih usluga u iznosu od 6.564,91€, troškove reprezentacije u iznosu od 2.600,30€, troškove platnog prometa u iznosu od 154,83€ i ostale troškove u iznosu od 1.949,80€.

Tabelarni pregled ostvarenih troškova u 2017. i 2018. godini:

Redni broj	Naziv konta	Opis troška	Troškovi za 2017.godinu	učešće %	Troškovi za 2018.godinu	učešće %	Povećanje/ smanjenje
1	512	Troškovi kancelarijskog materijala	343,27	1,00%	227,81	0,52%	-115,46
2	513	Troškovi goriva, električne energije i vode	1.425,45	4,16%	2.799,73	6,37%	1.374,28
3	520,521	Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca	8.092,98	23,60%	23.171,63	52,76%	15.078,65
4	524	Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	644,38	1,88%	526,98	1,20%	-117,40
5	531	Troškovi komunikacionih usluga	1.659,91	4,84%	2.007,62	4,57%	347,71
6	533	Troškovi zakupa	3.405,60	9,93%	3.613,84	8,23%	208,24
7	539	Troškovi reklame i propagande	9.393,36	27,40%	0,00	0,00%	-9.393,36
8	540	Troškovi amortizacije	304,29	0,89%	304,29	0,69%	0,00
9	550	Troškovi neproizvodnnih usluga	5.886,75	17,17%	6.564,91	14,95%	678,16
10	551	Troškovi reprezentacije	497,12	1,45%	2.600,30	5,92%	2.103,18
11	553	Troškovi platnog prometa	155,68	0,45%	154,83	0,35%	-0,85
12	555,559	Ostali troškovi	0,00	0,00%	1.949,80	4,44%	1.949,80
14	592	Troškovi iz ranijih godina	2.476,63	7,22%	0,00	0,00%	-2.476,63
UKUPNO			**34.285,42**	**100,00%**	**43.921,74**	**100,00%**	**9.636,32**

Najveće učešće u iskazanim troškovima imaju troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca sa 52,76%, troškovi neproizvodnih usluga sa 14,95%, troškovi zakupa sa 8,23% i dr.

Navedeni troškovi se odnose na redovno poslovanje osim iznosa od 593,28€ na troškove izborne kampanje.

Troškovi kancelarijskog materijala (k-to 512)

Troškovi iskazani u iznosu od 227,81€ odnose se na troškove kancelarijskog materijala. Navedeni troškovi se odnose na redovno poslovanje i isti su plaćeni preko žiro računa shodno fakturama dobavljača.

Troškovi električne energije i vode (k-to 513)

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi subjekta revizije u iznosu od 2.799,73€ odnose se na troškove goriva u iznosu od 1.545,38€, troškove električne energije u iznosu od 1.070,95€ i na troškove vode u iznosu od 183,40€.

Dio troškova u iznosu od 2.699,73€ odnosi se na redovno poslovanje, dok se iznos od 100,00€ odnosi na troškove izborne kampanje.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača, a troškovi goriva i Ugovorom o korišćenju kartice za točenje goriva. Članom 4 Ugovora definisano je da se korisniku mjesečno ispostavlja analitički i zbirni račun, a u postupku revizije prezentirani su računi u kojima je mjesečna potrošnja goriva prikazana u ukupnom iznosu. Revizijom je utvrđeno da Partija nije internim aktom utvrdila koja lica u Partiji imaju pravo na troškove goriva kao ni limit za potrošnju istog (Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na preliminarni Izvještaj dostavio dokaz – Odluka nadležnog organa broj 022/2018-1 od 24.02.2018. godine).

Zapošljavanje i zarade

Partija je krajem 2018. godine donijela novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim su utvrđena 3 radna mjesta sa 6 izvršilaca.

Revizijom je utvrđeno da je na kraju 2018. godine Partija imala 2 zaposlena lica. Takođe je utvrđeno da je Partija u 2018. godine angažovala 2 izvršioca ugovorom za obavljanje privremenih i povremenih poslova i to na period od mjesec dana.

U postupku revizije je utvrđeno da Partija prilikom zapošljavanja lica na određeno vrijeme u 2018. godini, nije vršila oglašavanje slobodnog radnog mjesta kako je to utvrđeno odredbama člana 26 stav 1 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.

- **Subjekt revizije prilikom zapošljavanja je dužan da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to utvrđeno odredbama člana 25 Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.**

Troškovi zarada (k-to 520 i k-to 521)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 23.171,63€ odnose se na: troškove neto zarada u iznosu od 13.879,90€, troškove poreza na zarade u iznosu od 1.882,62€, troškove doprinosa na teret zaposlenog u iznosu od 4.977,74€, troškove doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 2.177,81€ i troškove prireza u iznosu od 253,56€.

Postupkom revizije je izvršena provjera obračuna zarada i utvrđeno je da se zarade obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima koji regulišu ovu oblast.

Subjekt revizije je sačinjavao i podnosio elektronskim putem IOPPD obrasce, nadležnom organu Poreske uprave u rokovima utvrđenim članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Revizijom je utvrđeno da su bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca isplaćeni za četiri lica shodno zaključenim Ugovorima o radu.

Troškovi ugovorenih naknada (k-to 524)

Troškovi evidentirani u iznosu od 526,98€ odnose se na troškove bruto naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima, zaključenim za obavljanje administrativnih poslova. Subjekt revizije je obračunate i isplaćene poreske obaveze po navedenim ugovoru nije iskazao na odgovarajućoj šifri u IOPPD obrascu.

Troškovi komunikacionih usluga (k-to 531)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.007,62€, odnose se na troškove fiksne telefonije, internet usluga i kablovske televizije Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi zakupa (k-to 533)

Troškovi iskazani u iznosu od 3.613,84€ odnose se na: troškove zakupa poslovnog prostora na Cetinju u iznosu od 1.292,64€, u Podgorici u iznosu od 1.200,00€, u Bijelom Polju u iznosu od 250,00€ i troškove električne energije i komunalija za poslovni prostor u Budvi u iznosu od 871,20€. Navedeni troškovi se odnose na redovno poslovanje Partije. Troškovi električne energije i komunalija nijesu evidentirani na odgovarajuća shodno važećem Pravilniku.

Uvidom u ugovore o zakupu za poslovne prostore u Podgorici i Bijelom Polju utvrđeno je da su isti zaključeni bez obaveze plaćanja naknade za zakup i da ugovorom nije utvrđen iznos zakupnine već su troškovi u iznosu od 1.450,00€ evidentirani na osnovu Izjave vlasnika poslovnih prostora kojom je utvrđen iznos zakupnine. Na osnovu navedenog se konstatuje da Partija troškove u navedenom iznosu nije evidentirala na osnovu adekvatne dokumentacije.

Troškovi amortizacije (k-to 540)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 304,29€ odnose se na troškove obračunate amortizacije osnovnih sredstava za 2018. godinu. Revizijom je utvrđeno da je amortizacija utvrđena primjenom proporcionalne metode.

Troškovi neproizvodnih usluga (k-to 550)

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u ukupnom iznosu od 6.564,91€ odnose se na: troškove reklamnog materijala u iznosu od 473,70€, troškove knjigovodstvenih usluga u iznosu od 2.178,00€, usluge PR agencije u iznosu od 1.633,50€, taxi usluge u iznosu od 1.301,20€, hostinga za 2018 godinu u iznosu od 314,60€, troškovi reprezentacije u iznosu od 263,00€, zakup amfiteatra u iznosu od 121,00€ i ostale troškove (notarske usluge, čišćenje poslovnih objekata i sl). u iznosu od 279,91€. Troškovi reprezentacije u iznosu od 263,00€ nijesu evidentirani na odgovarajuća konta shodno važećem Pravilniku.

- **Subjekt revizije treba da sve troškove evidentira na odgovarajuća konta shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa o kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.**

Dio navedenih troškova u iznosu od 6.091,21€ odnosi se na troškove redovnog poslovanja, dok se troškovi u iznosu od 473,70€ odnose na troškove izborne kampanje.

Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, fiskalnim računima ili paragon blokovima i plaćeni su preko žiro računa osim iznosa od

1.301,20€ koji je plaćen gotovinski i obrazloženi u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi reprezentacije (k-to 551)

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 2.600,30€ odnose se na troškove ugostiteljskih usluga u iznosu od 2.526,90€ i na nabavku potrošne robe u maloprodaji u iznosu od 73,40€.

Navedeni troškovi odnose se na redovno poslovanje Partije, osim iznosa od 17,87€ koji se odnose na troškove izborne kampanje.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača ili fiskalnim računima i plaćeni preko žiro računa osim iznosa od 310,70€ koji je plaćen gotovinski. Partija nije internim aktom utvrdila koja lica u Partiji imaju pravo na troškove reprezentacije kao ni limit za navedene troškove.

Ostali troškovi (k-to 553, 555 i 559)

U poslovnim knjigama Partije evidentirani su ostali troškovi u iznosu od 2.104,63€, a odnose se troškove novčanih kazni u iznosu od 1.735,00€, poreske obaveze iz 2017. godine u iznosu od 199,80€, troškove bankarskih provizija u iznosu od 154,83€ i ostale troškove u iznosu od 15,00€.

Revizijom je utvrđeno da su troškovi novčanih kazni evidentirani shodno Rješenju suda za prekršaje u Budvi PP.br.900/17 od 05.10.2017. godine.

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Crnogorske za 2017. godinu utvrđene su određene nepravilnosti i date su preporuke za otklanjanje istih:

1. **Subjekt revizije Finansijskim planom treba da precizno definiše planirane prihode i troškove po vrsti i po iznosu**
2. **Subjekt revizije je dužan da prihode iz privatnih izvora za finansiranje izbornih kampanja prikuplja u skladu sa odredbama člana 17 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**
3. **Subjekt revizije je dužan da troškove izbornih kampanja ostvaruje u skladu sa članom 13 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**
4. **Subjekt revizije je dužan da plaćanje troškova izborne kampanje vrši u skladu sa odredbama člana 18 stav 3 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**
5. **Subjekt revizije je dužan da nenovčane priloge obračuna na način kako je to utvrđeno Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Pravila o načinu obračunavanja i izvještavanja o nenovčanim prilozima političkim subjektima**
6. **Subjekt revizije je dužan da Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada, kako je to definisano odredbama člana 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti.**
7. **Subjekat revizije treba da, u poslovnim knjigama obezbjedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava, na osnovu ovjerene i usaglašene dokumentacije.**
8. **Subjekt revizije sve evidentirane troškove treba da dokumentuje adekvatnom i potpunom dokumentacijom**
9. **Preporučuje se subjektu revizije da u cilju obezbjedjivanja adekvatne validnosti ulaznih i izlaznih akata dosljedno primjenjuje interni akt kojim je uređena ova oblast.**

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja subjekta revizije za 2018. godinu utvrđeno je da je isti **realizovao preporuke** (br. 2,3,4 i 7), **nije realizovao preporuke** (br.1,5,6 i 8), a **djelimično je realizovao preporuku** (br. 9)

Načelnica u Sektoru IV
Zorica Knežević

Senator DRI
Rukovodilac Kolegijuma
Nikola N. Kovačević